

ban kilenc keret található. A legfelső fiókban 3 etetőkeret van. Amikor ugyanis a pározató állomást bezárják, a pározató kaptárakból kivett mézes és fiasításos kereteket ezekbe a fiókba teszik. Aljat és tetőt kapnak, majd érett bölcset adnak be. Az így létrehozott mini család azután folyamatos serkentésben részesül, egészen a következő szezon kezdetéig.

Az egyes telepek megnyitására a kaptárak családjaik erősségét, és döntően a további ikerkaptárak odaszállításáról. Úgy kell számolni, hogy egy pározatóba egy fias és két mézes keret kerül. Egy pározató állomáson 550 pározató kaptár van, így 550 fias keret és 1100 mézes keret szükséges. A fias keretek összegyűjtése nem mindig lehetséges a pározató állomás ikerkaptárjaiból (az idő rövidsége, illetve a kedvezőtlen időjárás nem tette lehetővé a családok megfelelő felfejlődését). Ekkor a sziget túlsó oldalán lévő, a méhek tartására jobb adottságokkal rendelkező ikerkaptár telephelyek egyikéről költöztetnek át kaptárakat a szükséges mennyiségben.

A másik megoldás, ha csak a felső mézes fiókot veszik el, és a fészkekből kiszedik az összes fedett fias keretet. Hűszerketes tárolófiókba rakják a fiasítást és átszállítják a betelepítésre váró pározató állomásra. Ez a betelepítés napján történik.

Pározató állomások

A munkafolyamatok egymás utáni sorrendje a következő. 1. nap: a pározató állomás előkészítése, 2. nap: méhsöpítés, 3. nap: betelepítés.

A betelepítés előtt el kell végezni a kaptárak tisztítását, fertőtlenítést. Kaptárvassal fellelőztetik a kaptárakat, a viaszmaradványokat, a méhhullákat, a pókhálót és az egyéb odakerült szennyeződések. A kaptárakban lefordítva lévő etetőkereteket megvizsgálják, hogy nem folynak-e, majd motoros lombfúvóval kifújatják a szennyeződések. Ezután klóros víz permittel fertőtlenítik a kaptárakat. Ha lehetséges, ezt a munkát napos időben végzik, így a napsugár fertőtlenítő, baktériumölő hatása is fokozza a munka eredményességét. Végül a pározatók kijárónyílásait papí-

darabokkal bedugaszolják. A tetőfedők és a szurkos vászon szigetelések ellenőrzése-cseréje sem maradhat el.

A pározató kaptárak paramétereit: hossza 41,8 cm, szélessége 25,3 cm, magassága 17,1 cm. A kiskeret alsóléca hossza 19 cm, a felső léca hossza 22 cm, magassága 15,5 cm. Mindegyik kaptáron 5 cm sugarú, rostaszövevel fedett kör alakú szellőzőnyílás található. A pározatók 70 cm-es vaspálca lábakon egymás mellett állva, a pározató állomáson szabálytalan kört alkotva helyezkednek el. Többségük a napon, árnyéktól mentes helyen áll.

Betelepítés

A pározató kaptárak betelepítéséhez szükségünk van 2-3 ládányi (20-30 kg) söpört méhre. Ezt a méhennyiséget nagy kaptárak telephelyekről a betelepítést megelőző napon szerzik be. Az erős családok kaptártetőjét résnyre megnyitják, majd a méheket az alsó kijárón keresztül felfüstölik. A méhek a füst hatására felmászhatnak a harmadik fiókba. Ekkor a méhekkel teli fiókot ráhelyezik a rajládára, és motoros lombfúvóval a keretekről a rajládába fújják a méheket. Ha megvan a kellő mennyiségű méhtömeg, 4 keretet helyeznek be a rajládába, amire a méhek fel tudnak mászni, így nem nyomják össze egymást a szállítás közben. Méhsöpítés alkalmával a mézrel teli harmadik fiókot elvételére és üresek visszaadására is lehetőség van.

Az előkészítő munkák végétével kezdetét veheti a pározató állomás tényleges betelepítése. Az ikerkaptárak megbontása után két méhészt minden kaptárba 2-2 mézes keret helyez. A harmadik méhészt a fiasítással követi. A mézes keretek beadása után a pározatókat ideiglenesen be kell takarni, mivel nagy a rablásveszély. További két méhészt a bölcsoberakást és a kaptárzárást végzi, közben a gyengének minősített családokat megjelöli. A megbontott ikerkaptár részleges felszámolásra kerül. Csak a fenéki fiókban marad az anya egy-két fias kerettel. Ezek a legyengített családok egy üres fiókot kapnak, keretekkel.

Ha a betelepítéshez nincs elég fias keret, a sziget túlsó oldaláról kell áthozni a fias kere-

teket. A fias kereteket tartalmazó fiókokat felrakják a méhekkel teli rajládára, majd a ládában lévő méheket a rostán keresztül alulról felfüstölik. A füst hatására a 10-12 kg-nyi fiatal méh egészen a legfelső fiókiig felmászik és egyenletesen betakarja a fias kereteket. Ezután kezdik meg a méhekkel takart fias keretek berakását a pározatókba.

A keretek és a bölcsok beadása után a gyengének minősített pározatókba méheket öntenek, körülbelül 20-30 dkg-nyit. Ezt megtehetik másnap is, ha nincsen elég söpört méh. Két nap elteltével sor kerül a pározató kaptárak kijáróinak kinyitására. Ez a pározató állomás betelepítésének utolsó mozzanata.

A petéző anyák előállításának lépései a következők: kiválasztás, tenyészanyag-nyerés, dajkáltatás, pározatás, kifogás, tárolás értékesítés.

Tenyész kiválasztás

A tulajdonos a tenyészanyag szelekcióját a tisztogató hajlamra végzi el. A tisztogató hajlam genetikailag jól örökölhető tulajdonság, amely nemcsak a betegségek, hanem az atka és a kis kaptárbogár ellen is hatékonyan bizonyul. A szelekció eszköze a „hideg-teszt”. A tenyészcsaládoktól elvett fedett fias lépbe egy mindkét oldalán kivágott fém konzervdobozt nyomnak és megszámlálják az üres sejteket, majd folyékony nitrogénnel elfagyasztják az így kijelölt részt, ami megöli a fiasitást. A keretet ekkor visszazárják a családnak. 24 óra múlva pontosan megszámlálják, hogy hány darab hullát hordtak ki a méhek a sejtekből a kijelölt területen. Azok a családok, melyek 95-100%-ban kihordják a hullákat, jó tisztogató hajlamúnak minősülnek.

Joe Latshaw két Cordovan olasz vonalat tart fenn, az egyik jó tisztogató hajlamra, a másik nagy mézhozamra szelektált.

Negyedik éve váltogató keresztetéssel hol az egyik vonal, hol a másik vonal tenyészherétől gyűjtött spermával végzik el a Hawaii-on nevelt szűzanyák inszeminálását. A vonalak váltogatására a betenyésztés elkerülése végett és a variabilitás növelése céljából van szükség.

A tenyészcsaládok nagyjértékű, mesterségesen megtermékenyített tenyészanyái Langstroh kaptárfiókokban vannak elhelyezve. A fiókot belül két hosszanti válaszfal 3 részre osztja, minden részben 3 keret. Az anya a középső részben van. A folyamat kezdetekor a sötét, üres keret beteszik a középső rész közepére. Ez lesz a tenyészkeret. A tőle balra vagy jobbra lévő keret közül az idősebbet, melyben fedett fiasítás van, megjelölik egy nagyméretű fém rajszöggel. E dátumtól számított 5. napon a kaptárt felnyitják, kivesszük középről a tenyészkeretet, amelyben jó esetben másfél napos álcák lesznek. Az álcázás elvégzése ezzel a legkiválóbb. A rajszöggel jelölt fedett fias keret, ha az a bal oldalon volt, átkerül a jobb oldali rész szélére, ha a jobb oldalon volt, átteszik a bal oldali rész szélére, a mézes keret helyére, ami kipergetésre kerül. A rajszög átkerül a középső részben megmaradt keretre, legközelebb ez fog átkerülni az ellenétes oldali rész szélére. Középre új sötétbarna keretet tesznek. Az álcázás befejezése után a tenyészkeret visszakerül a rajszöggel jelölt fedett fias keret helyére.

Ezt a munkát minden tenyészcsaládnál minden 5. napon el kell végezni, amennyiben szükség van a tenyészanyagra. A szezon végén a tenyészanyákat saját kereteiken visszaköltöztetik egy egyszerű válaszfal nélküli fiókba. Ezzel az eljárással nagy biztonsággal állandóan nagytömegű egydős álcához lehet jutni.

Gajdos Máté
Debrecen
(Folytatjuk)

Import műanyag kaptárak és eszközök kaphatók.

Ingyenes termékmintét küldünk, hívjon!

Balta László

2114 Valkó, Ady E. u. 9.
Telefon: (06)-(28)-484-209.